

ХУЛОСАИ

ШҶҶРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D KOA-027

оид ба додани дарачаи илмии номзади илмҳои педагогӣ ба

Чалолова Гулчехра Субхонбердиевна

Диссертатсияи Чалолова Гулчехра Субхонбердиевна дар мавзӯи «Шароитҳои психологӣ – педагогии тарбия намудани одоби муошират дар кӯдакони синни томақтабӣ», дар шакли дастнавис аз рӯи ихтисоси 13.00.01– педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) бо қарори (№14 аз 16 декабри соли 2020), шӯрои диссертатсионии 6D KOA-027-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (735700, ш. Хучанд, г. Мавлонбеков 1) ба ҳимоя иҷозат дода шудааст.

Мавзӯи кори диссертатсионии Чалолова Гулчехра дар Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни аз 27.01.2017, №6/8.1 тасдиқ, шудааст.

Диссертатсияи Чалолова Гулчехра Субхонбердиевна дар ҷаласаи васеи кафедраи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни дида баромада шуда, аз 23 октябри соли 2020, суратҷаласаи №3, муҳокима ва тасдиқ гардида, барои ҳимоя ба шӯрои диссертатсионӣ пешниҳод шудааст.

Аз рӯи мавзӯи диссертатсия 14 мақолаи илмӣ интишор шуда, 5 номгӯй аз онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз ҷониби KOA-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илми Федератсияи Русия тавсияшуда, ба таъб расидаанд.

Рохбари илмӣ: Мачидова Бибихафиза – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи махсус ва таҷсилоти фарогири Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни.

МУКАРРИЗОНИ РАСМӢ:

-Иматова Лутфия Маҳмадуллоевна – доктори илмҳои педагогӣ, профессор, директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомӣ, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон;

-Каримова Дилрабо Маҳмудҷоновна – номзади илмҳои педагогӣ, мудири Муассисаи таълимии томақтабии №8 н. Б.Ғафуров

МУАССИСАИ ПЕШБАР

Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳо аз шахсони зерин пешниҳод шудаанд:

Тақризи 1.Негматов Саъдуллоҷон Эргашевич доктори илмҳои

педагогӣ профессор сармутахассиси шӯъбаи назария ва таърихи педагогикаи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон муқарризи эрод надорад.

Тақризи 2. Доктори илмҳои педагогӣ дотсенти кафедраи педагогии томактабӣ ба корҳои иҷтимоии Донишгоҳи давлатии шаҳри Кӯлоб ба номи Абӯабдулло Рӯдакӣ Иззатова Муҳаббат Ибодовна. Муқарризи эрод надорад.

Тақризи 3. Бобохонова Ситора Сафаралиевна номзоди илмҳои педагогӣ, ҷонишини сардори сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе – дар диссертатсия мавҷудияти ноқисҳои имлоӣ ва услубӣ ба назар мерасад.

Тақризи 4. Абдуллоев Ибодулло – номзоди илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи методикаи таълим дар муассисаҳои томактабӣ ва миёнаи умумии Донишқадаи Ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маорифи Тоҷикистон чунин норасоӣҳо қайд карда шудаанд; ба ҳисоб гирифтани стандартҳои синфҳои ибтидоӣ ва истифодаи одату анъанаҳои миллиро дар тарбияи одоби муошират мувофиқи мақсад мешуд.

Дар тақризи ба автореферат фириристодаи худ муқарризон қайд менамоянд, ки масъалаи тадқиқшаванда муҳим ва арзишманд аст ва диссертант Чалолова Гулҷеҳра Субҳонбердиевна сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзоди илм аз рӯи ихтисоси 13.00.01. – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мебошад.

Тибқи натиҷаи ҳимояи кушод Шӯрои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

1. Бори нахуст дар илми педагогии кишвар масъалаи муошират ва тарбия намудани одоби муошират дар кӯдакони синни калони томактабӣ аз нигоҳи психологӣ - педагогӣ омӯхта шуд.

2. Андешаҳои консептуалӣ оид ба хусусиятҳои азхудкунии қоида ва меъёрҳои одоби муошират дар кӯдакони синни томактабӣ коркард гардид.

3. Масъалаи мувофиқат кардани талаботҳо ба одоби муошират дар кӯдакони синни томактабӣ дар зерхати меъёрҳои одоби муоширати милли роҳандозӣ карда шуданд.

4. Фарогирии методу воситаҳои тарбия намудани одоби муошират дар ҳамкориҳои мураббия ва волидон аз ҷиҳати назариявӣ ва амалӣ асоснок гардид.

5. Дар заминаи тадқиқоти назариявӣ ва кори озмоишӣ тавсияҳои психологӣ - педагогӣ таҳия ва коркард гардид, ки онҳо дар беҳдошти тарбия ва ташаккулдиҳии одоби муошират дар кӯдакон арзишманд хоҳад буд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот аз он иборат аст, ки дар асоси талаботҳои ҳуҷҷатҳои барномавӣ - методии фаъолияти муассисаҳои

тахсилоти томактабӣ, тарбияи кӯдакон дар оила, низоми ташаккулдиҳии одоби муошират дар кӯдакон таҳия карда шуд, ки онро кормандони педагогӣ, падару модарон, дар таълиму тарбияи кӯдакон метавонанд ба таври эҷодӣ, вобаста ба назардид ва таҷрибаи худ истифода баранд. Исбот карда шуд, ки кӯдакон дар давраи томактабӣ имконият ва нерӯи азхудкунии одоби муоширатро доранд ва дар ин раванд ҳамкориҳои волидонро кормандони муассисаҳои томактабӣ арзишманд мебошад.

Тадқиқоти мазкур метавонад зарурияти коркард ва истифодаи технологияи ҳамкориҳои ниҳодҳои иҷтимоии муассисаи томактабӣ ва оиларо нишон дода барои таҳқиқи минбаъдаи ҷанбҳои гуногуни тарбия ва ташаккулдиҳии сифатҳои ахлоқӣ - маънавӣ, иҷтимоишавии кӯдакон замина гузорад.

Аҳамияти амалии таҳқиқотро таҷқиқоти ба анҷомрасида ва аз ҷиҳати амалӣ - озмоишӣ санҷидашудаи заминаҳои психологӣ - педагогӣ - ташкилии тарбия намудани одоби муошират дар муҳити муассисаи томактабӣ ва оила ташкил медиҳад. Он инчунин барои шаклгирии одоби муошират байни кӯдакону мураббӣён, кӯдакону волидон, мураббӣёну волидон мусоидат менамояд. Натиҷаҳои таҷқиқотро барои дар муҳити кӯдакостон ва оила вобаста ба хусусиятҳои синнусолии кӯдак, фарҳанги педагогии калонсолон аз технологияи педагогии тавсияшударо бо таври эҷодӣ истифода бурдан мумкин аст.

Натиҷаи таҳқиқоти мазкурро ҳангоми таълими фанҳои «Педагогикаи томактабӣ», «Психологияи бачагона», «Психологияи муносибатҳои оилавӣ», «Назария ва методикаи инкишофи нутқи кӯдакон» ва дигар фанҳои таҳассусӣ дар коллеҷ ва донишгоҳӣ омӯзгорӣ истифода бурда самарабахшии тайёрии касбии кормандони муассисаҳои томактабӣ, омодагии донишҷӯёноро ба иҷрои вазифаҳои касбӣ ва тарбияи оилавӣ, ҳамкорӣ бо муассисаҳои таҳсилотӣ истифода бурда мешаванд. Инчунин маводҳои назариявӣ ва амалии таҳқиқоти мазкурро дар курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони муассисаҳои томактабӣ, баланд бардоштани фарҳанги психологӣ - педагогии волидон истифода бурдан мумкин аст.

Эътимоднокӣ ва асоснокии натиҷаҳои бадастомадаро инҳо таъмин менамоянд: истифодаи заминаи методологӣ ва назариявии таҳқиқот; таъия ба усулҳои назариявӣ ва амалии таҷқиқот, ки ба мавзӯъ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот мувофиқат менамоянд; таҳлили шароитҳо, мушоҳидаҳо ва натиҷаҳои корҳои озмоишӣ - таҷрибавии таҷқиқотӣ; тасдиқи андешаҳо, ки дар фарзия ва ғояҳои пешбарандаи таҳқиқот ба миён гузошта шудаанд; тафтиши натиҷаи маводҳои диссертатсионӣ; таҷрибаи амалии фаъолияти касбии педагогии муаллифи диссертатсия

дар вазифаи мураббияи гурӯҳи томақтабӣ, ҳамшира ва сарвари муассисаи таҳсилоти томақтабӣ, омӯзгори муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба даст оварда шудааст.

Нақши муҳаққиқ дар таҳқиқи масъала аз он иборат аст, ки ӯ бори аввал дар заминаи таҳлили тадқиқотҳои илмии психологӣ - педагогӣ тарбия намудани одоби муошират дар кӯдакони синни томақтабиро мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор додааст; таҷрибаи тарбияи одоби муошират дар кӯдаконро таҳлил ва шароитҳои психологӣ - педагогии таъмин намудани самарабахшии онро дар муассисаҳои таҳсилоти томақтабӣ арзёбӣ намудааст; натиҷагирӣ аз қори озмоишӣ - таҷрибавӣ, ки дар диссертатсия ва маводҳои нашргардидаи муаллиф инъикос гардидаанд, минбаъд ба таҳқиқу баррасии ҷанбҳои илмӣ - методии масъала мусоидат хоҳанд кард.

Диссертатсия масъалаҳои асосии ҳадафҳои илмии таҳқиқот - коркарди мундариҷаву технологияи ташаккули одоби муошират дар кӯдакони синни томақтабиро, ки ба меъёри ягонагии дохилӣ мутобиқ аст, фаро мегирад ва боъътимодии он бо пояи мустаҳками методологӣ, нақшаи саҳеҳи коркарди муназзам ва мунтазами илмӣ ва хулосаҳои мантиқӣ арзёбӣ шудааст.

Аз ҷиҳати мазмун диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мутобиқат мекунад.

Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ шӯроӣ диссертатсионӣ дар ҳайати 13 нафар иштирокчиёни ҷаласа, аз онҳо 8 нафар доктори илм аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсия баррасишаванда, чунин натиҷагирӣ шуд:

тарафдори додани дараҷаи илмӣ 12 нафар,
муқобили додани дараҷаи илмӣ 1 нафар,
бюллетенҳои безътибор – нест.

Шӯрои диссертатсионӣ дар ҷаласаи худ аз 18 март соли 2021 ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Ҷалолова Гулҷехра Субҳонбердиевна дар мавзӯи “Шароитҳои психологӣ – педагогии тарбия намудани одоби муошират дар кӯдакони синни томақтабӣ” қори таҳқиқоти анҷомёфтаи илмиву таҳассусӣ буда, ба талаботи бандҳои 10, 11, 12, 14 ва 16-и Низомномаи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ (дотсент, профессор)», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, таҳти № 505 тасдиқ шудааст, комилан ҷавобгӯй мебошад ва дар ин замина

ҚАРОР МЕКУНАД:

1. Ба Ҷалолова Гулҷехра Субҳонбердиевна дараҷаи илмии номзади

илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) дода шавад.

2. Хулоса ва қарори шӯрои диссертатсионии 6 D . K O A - 0 2 7 дар назди Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” дар мувофиқа бо “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)”, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016 таҳти №505 тасдиқ гардидааст, тасдиқ карда шавад.

3. Аз КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост карда шавад, ки хулоса ва қарори шӯро тасдиқ намояд ва ба Чалолова Гулчехра Субҳонбердиевна дипломи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ дода шавад.

**Раиси шӯрои диссертатсионии
6 D . K O A - 0 2 7 , доктори илмҳои
педагогӣ, профессор**

Шаропов Ш.А.

**Котиби илмӣ шӯрои диссертатсионии
6 D K O A - 0 2 7
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
18.03.2021с.**

Бобоева С.Б.